

KONWENCJA

o uznawaniu studiów, dyplomów wyższego wykształcenia i stopni naukowych w państwach regionu Europy,
sporządzona w Paryżu dnia 21 grudnia 1979 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 21 grudnia 1979 r. została sporządzona w Paryżu Konwencja o uznawaniu studiów, dyplomów wyższego wykształcenia i stopni naukowych w państwach regionu Europy.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 17 września 1982 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

(Tekst konwencji zawiera załącznik do niniejszego numeru)

o uznawaniu studiów, dyplomów wyższego wykształcenia i stopni naukowych w państwach regionu Europy.

sporządzona w Paryżu dnia 21 grudnia 1979 r.

Wstęp.

Państwa regionu Europy — Strony niniejszej konwencji,

przypominając, że — jak to niejednokrotnie stwierdziła Konferencja Ogólna UNESCO w swych rezolucjach dotyczących współpracy europejskiej — „rozwijanie współpracy między narodami w dziedzinach oświaty, nauki, kultury i informacji, zgodnie z zasadami ustanowionymi w Konstytucji UNESCO, odgrywa istotną rolę w popieraniu pokoju i międzynarodowego zrozumienia”,

świadome ścisłych związków istniejących między ich kulturami mimo różnorodności języków i różnic w systemach społeczno-gospodarczych oraz pragnąc umacniać współpracę w dziedzinie oświaty i kształcenia dla dobrobytu i stałego rozwoju swoich narodów,

przypominając, że Państwa zgromadzone w Helsinkach wyraziły w Akcie Końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (1 sierpnia 1975 r.) intencje „ułatwiania — na wzajemnie uzgodnionych warunkach — studentom, nauczycielom i pracownikom nauki Państw uczestniczących dostępu do instytucji oświatowych, kulturalnych i naukowych każdego z nich (...), w szczególności przez (...) doprowadzenie do wzajemnego uznawania stopni naukowych i dyplomów bądź — gdy jest to niezbędne — na podstawie umów międzyrządowych, bądź na podstawie bezpośrednich porozumień między uniwersytetami i innymi szkołami wyższymi oraz placówkami naukowo-badawczymi”, a także „popierania jak najdokładniejszego analizowania problemów związanych z porównywalnością i równoważnością stopni naukowych i dyplomów”,

przypominając, że większość Umawiających się Państw, działając na rzecz urzeczywistnienia tych celów, zawarła już między sobą umowy dwustronne lub subregionalne dotyczące równoważności lub uznawania dyplomów, że Państwa te kontynuując oraz intensyfikując swe wysiłki na szczeblu dwustronnym i subregionalnym pragną jednak rozszerzyć swoją współpracę w tej dziedzinie na cały region Europy,

przekonane, że wielka różnorodność systemów szkolnictwa wyższego w regionie Europy stanowi wyjątkowe bogactwo kulturalne, które należy chronić, a także kierowane pragnieniem umożliwienia całej ich ludności korzystania w pełni z tego bogactwa kulturalnego przez ułatwianie mieszkańcom każdego Umawiającego się Państwa dostępu do możliwości kształcenia, którymi dysponują inne Umawiające się Państwa, zwłaszcza przez umożliwienie kontynuowania procesu kształcenia się w instytucjach szkolnictwa wyższego tych Państw,

uznając, że dla umożliwienia dopuszczenia do dalszych etapów studiów wyższych należy przyjąć koncepcję uznawania studiów, która biorąc pod uwagę przemieszczanie się ludzi wewnątrz społeczeństw i w skali międzynarodowej umożliwi ocenę osiągniętego pozio-

mu wykształcenia, z uwzględnieniem zdobytej wiedzy potwierdzonej uzyskanymi dyplomami i stopniami naukowymi, jak również wszelkich innych posiadanych kwalifikacji indywidualnych w takiej mierze, w jakiej mogą one być uznane za odpowiednie przez właściwe władze.

uznając, że uznawanie przez wszystkie Umawiające się Państwa studiów, świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych w którymkolwiek z nich ma na celu rozwijanie możliwości przemieszczania się ludzi w skali międzynarodowej, wymiany idei, wiedzy oraz doświadczeń naukowych i technicznych, a także że byłoby pożądane przyjmowanie zagranicznych studentów do instytucji szkolnictwa wyższego, z tym iż uznanie ich studiów i dyplomów nie może powodować przyznania im większych praw niż te, z których korzystają studenci danego kraju,

stwierdzając, że takie uznanie stanowi jeden z koniecznych warunków:

- 1) umożliwiania jak najskuteczniejszego wykorzystania środków kształcenia istniejących na ich terytoriach.
 - 2) zapewniania większego przepływu nauczycieli, studentów, pracowników naukowo-badawczych i specjalistów,
 - 3) zmniejszania trudności napotykaných po powrocie do kraju pochodzenia przez osoby, które odbywały praktyki lub uzyskały wykształcenie za granicą,
- pragnąc zapewnić, aby studia, świadectwa, dyplomy i stopnie naukowe były uznawane możliwie jak najszerzej, z uwzględnieniem zasad dotyczących popierania kształcenia ustawicznego, demokratyzacji oświaty oraz ustalania i stosowania polityki oświatowej, na jaką pozwalają przemiany strukturalne, ekonomiczne, techniczne i społeczne oraz swoiste cechy kultury danego kraju.
- zdecydowanie usankcjonować i zorganizować przysłą współpracę w tych dziedzinach w drodze konwencji, która będzie stanowić punkt wyjścia dla uzgodnionych, dynamicznych działań, podejmowanych w szczególności za pomocą mechanizmów krajowych, dwustronnych, subregionalnych i wielostronnych już istniejących lub takich, których stworzenie może okazać się niezbędne,

uważając, iż ostatecznym celem, określonym przez Konferencję Ogólną Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury, jest „przygotowanie międzynarodowej konwencji o uznawaniu i ważności stopni naukowych, dyplomów i świadectw wydawanych przez instytucje szkolnictwa wyższego oraz placówki naukowo-badawcze we wszystkich krajach”,

uzgodniły, co następuje:

I. Definicje.

Artykuł 1

1. W rozumieniu niniejszej konwencji „uznanie świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego w zakresie wyższego wykształcenia” oznacza uznanie go przez właściwe władze Umawiającego się Państwa za ważny dokument

stwierdzający wykształcenie oraz przyznanie jego posiadaczowi praw, z jakich korzystają osoby posiadające krajowe świadectwa, dyplomy lub stopnie naukowe, do których mogą być przyrównane dyplomy lub stopnie naukowe uzyskane za granicą.

Ponadto uznanie oznacza, co następuje:

- a) uznanie świadectwa, dyplomu albo stopnia naukowego w celu podjęcia lub kontynuowania studiów w szkole wyższej umożliwi jego posiadaczowi wzięcie pod uwagę jego kandydatury przy przyjmowaniu na studia w szkołach wyższych i placówkach naukowo-badawczych w każdym z Umawiających się Państw, tak jak gdyby miał on porównywalne świadectwo, dyplom lub stopień naukowy, uzyskane w zainteresowanym Umawiającym się Państwie; uznanie takie nie zwalnia posiadacza zagranicznego świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego od spełnienia warunków (innych niż dotyczące uzyskania dyplomu), jakie mogą być wymagane przy przyjęciu do odpowiedniej instytucji szkolnictwa wyższego lub placówki naukowo-badawczej Państwa przyjmującego,
- b) uznanie obcego świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego w celu wykonywania zawodu jest uznaniem przygotowania zawodowego jego posiadacza, wymaganego do wykonywania danego zawodu, nie naruszającym jednak obowiązujących norm prawnych i zawodowych lub procedur obowiązujących w zainteresowanym Umawiającym się Państwie; uznanie takie nie zwalnia posiadacza zagranicznego świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego od spełnienia wszelkich innych warunków wykonywania danego zawodu, jakie mogą być ustanowione przez kompetentne organy rządowe lub zawodowe,
- c) uznanie świadectwa, dyplomu lub stopnia naukowego nie może jednak dawać posiadaczowi większych uprawnień w innym Umawiającym się Państwie niż te, z jakich korzystałby w kraju, w którym uzyskał świadectwo, dyplom lub stopień naukowy.

2. W rozumieniu niniejszej konwencji wyrażenie „studia częściowe” oznacza okresy studiów albo szkolenia, które mimo że nie stanowią pełnych studiów, są istotnym uzupełnieniem procesu zdobywania wiedzy lub kwalifikacji.

II. Cele.

Artykuł 2

1. Umawiające się Państwa zamierzają przyczynić się przez wspólne działanie zarówno do popierania aktywnej współpracy wszystkich krajów regionu Europy na rzecz pokoju i zrozumienia międzynarodowego, jak i do rozwoju bardziej skutecznego współdziałania z innymi państwami członkowskimi UNESCO w celu lepszego wykorzystania ich potencjału oświatowego, technicznego i naukowego.

2. Umawiające się Państwa uroczyście stwierdzają stanowczą gotowość ścisłej współpracy w ramach ich ustawodawstw, struktur konstytucyjnych i istniejących umów międzyrządowych, aby:

- a) umożliwić w interesie Umawiających się Państw najlepsze wykorzystanie, zgodnie z ich ogólną polityką oświatową i procedurami administracyjnymi, środków, jakimi dysponują w zakresie oświaty oraz badań naukowych, i w tym celu:

- I) uczynić swoje instytucje szkolnictwa wyższego jak najszersze dostępne dla studentów i pracowników naukowo-badawczych z któregośkolwiek z Umawiających się Państw;

- II) uznawać studia, świadectwa, dyplomy i stopnie naukowe tych osób;
- III) badać możliwości opracowania oraz stosowania podobnej terminologii i kryteriów oceny służących ułatwianiu zastosowania systemu zapewniającego porównywalność zaliczeń poszczególnych okresów nauki, przedmiotów studiów oraz świadectw, dyplomów i stopni naukowych;
- IV) przyjąć dynamiczną koncepcję przyjmowania na dalsze studia, biorąc pod uwagę wiedzę potwierdzoną uzyskanymi świadectwami, dyplomami lub stopniami naukowymi, a także inne odpowiednie kwalifikacje indywidualne w zakresie, w jakim właściwe władze mogą je uwzględnić;
- V) przyjąć przy ocenie studiów częściowych elastyczne kryteria, oparte na osiągniętym poziomie wykształcenia i treści przerobionych programów, uwzględniając interdyscyplinarny charakter wiedzy na poziomie studiów wyższych;
- VI) doskonalić system wymiany informacji dotyczących uznawania studiów, świadectw, dyplomów i stopni naukowych;

- b) stale doskonalić programy nauczania w Umawiających się Państwach oraz metody planowania i popierania rozwoju szkolnictwa wyższego, opierając się nie tylko na wymaganiach postępu gospodarczego, społecznego i kulturalnego, polityce każdego kraju, celach określonych w zaleceniach właściwych organów Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury, dotyczących ciągłej poprawy jakości oświaty, rozwijania kształcenia ustawicznego i demokratyzacji oświaty, lecz także na zamierzeniach pełnego rozwoju osobowości ludzkiej, zrozumieniu, tolerancji i przyjaźni między narodami oraz w ogólności na wszystkich celach dotyczących praw człowieka, nałożonych na oświatę przez Powszechną Deklarację Praw Człowieka, Międzynarodowe Pakty Praw Człowieka przyjęte przez Organizację Narodów Zjednoczonych oraz Konwencję UNESCO przeciwko dyskryminacji w oświacie;

- c) popierać regionalną i ogólnosiwiatową współpracę w celu rozwiązania „problemów porównywalności i równoważności stopni naukowych i dyplomów...”, jak również uznawania studiów i dyplomów.

3. Umawiające się Państwa zgadzają się podjąć wszelkie możliwe kroki w płaszczyźnie krajowej, dwustronnej i wielostronnej, w szczególności przez zawieranie umów dwustronnych, subregionalnych, regionalnych albo innych umów, a także porozumień między uniwersytetami lub innymi instytucjami szkolnictwa wyższego oraz porozumień z właściwymi krajowymi lub międzynarodowymi organizacjami i innymi organami w celu umożliwienia właściwym władzom stopniowej realizacji celów określonych w niniejszym artykule.

III. Zobowiązania do natychmiastowego wprowadzania w życie.

Artykuł 3

1. Umawiające się Państwa, niezależnie od jakichkolwiek zobowiązań rządów, zgadzają się podjąć wszelkie możliwe kroki zachęcające właściwe władze do uznawania, zgodnie z definicją uznania zawartą w artykule 1 ustęp 1, świadectw ukończenia szkoły średniej i innych dyplomów wydanych w Umawiających się Państwach, stanowiących podstawę przyjęcia na wyższe studia w celu umożliwienia ich posiadaczom podjęcia studiów w

instytucjach szkolnictwa wyższego znajdujących się na terytoriach Umawiających się Państw.

2. Bez naruszenia postanowień artykułu 1 ustęp 1 lit. a) przyjęcie do instytucji szkolnictwa wyższego może być uzależnione od istnienia wolnych miejsc i znajomości języka wymaganej dla podjęcia z pożytkiem zamierzonych studiów.

Artykuł 4

1. Umawiające się Państwa, niezależnie od jakichkolwiek zobowiązań rządów, zgadzają się podjąć wszelkie możliwe kroki zachęcające właściwe władze do:

- a) uznawania, zgodnie z definicją uznania zawartą w artykule 1 ustęp 1, świadectw, dyplomów i stopni naukowych w celu umożliwienia ich posiadaczom kontynuowania studiów, nauki lub podjęcia pracy badawczej w ich instytucjach szkolnictwa wyższego;
- b) określenia, w miarę możliwości, zasad uznawania — w celach kontynuowania — studiów częściowych odbytych w instytucjach szkolnictwa wyższego w innych Umawiających się Państwach.

2. Postanowienia artykułu 3 ustęp 2 stosuje się do wypadków objętych niniejszym artykułem.

Artykuł 5

Umawiające się Państwa, niezależnie od jakichkolwiek zobowiązań rządów, zgadzają się podjąć wszelkie możliwe kroki zachęcające właściwe władze do uznawania wydanych świadectw, dyplomów lub stopni naukowych nadanych przez właściwe władze innych Umawiających się Państw, w celu wykonywania zawodu w rozumieniu artykułu 1 ustęp 1 lit. b).

Artykuł 6

W razie gdy przyjęcie do instytucji prowadzącej nauczanie, położonej na terytorium Umawiającego się Państwa, nie podlega kontroli tego Państwa, przekazuje ono tekst konwencji zainteresowanym instytucjom i uczyni wszystko, aby akceptowały one zasady zawarte w rozdziałach II i III niniejszej konwencji.

Artykuł 7

1. Biorąc pod uwagę, że uznawanie dotyczy odbytych studiów oraz świadectw, dyplomów i stopni naukowych, uzyskanych w instytucjach uznanych przez właściwe władze Umawiającego się Państwa, w którym te świadectwa, dyplomy i stopnie naukowe zostały uzyskane, każda osoba, niezależnie od jej obywatelstwa, statusu politycznego lub prawnego, która odbyła takie studia i uzyskała takie świadectwa, dyplomy lub stopnie naukowe, jest uprawniona do korzystania z postanowień artykułów 3, 4 i 5.

2. Każdy obywatel Umawiającego się Państwa, który uzyskał na terytorium Państwa nie będącego stroną niniejszej konwencji jedno lub więcej świadectw, dyplomów lub stopni naukowych porównywalnych z tymi, o których mowa w artykułach 3, 4 i 5, może korzystać z postanowień mających zastosowanie w jego wypadku, pod warunkiem że świadectwa, dyplomy lub stopnie zostały uznane w kraju, którego jest obywatelem, i w kraju, w którym pragnie on kontynuować studia.

IV. Tryb realizacji.

Artykuł 8

Umawiające się Państwa podejmą działania dla osiągnięcia celów określonych w artykule 2 i dołożą wszelkich starań w celu zapewnienia realizacji zobowiązań przewidzianych w artykułach 3, 4, 5 i 6 za pośrednictwem:

- a) organów krajowych,

- b) Komitetu Regionalnego, określonego w artykule 10,
- c) organów dwustronnych lub subregionalnych.

Artykuł 9

1. Umawiające się Państwa uznają, iż osiągnięcie celów i wykonanie zobowiązań określonych w niniejszej konwencji będzie wymagać, na szczeblu krajowym, ścisłej współpracy i koordynacji wysiłków ze strony różnych władz krajowych, zarówno rządowych, jak i pozarządowych, w szczególności uniwersytetów, innych instytucji oświatowych oraz organów kwalifikacyjnych. Z tego względu zgadzają się one powierzyć badanie problemów związanych ze stosowaniem niniejszej konwencji właściwym organom krajowym, z którymi współdziałać będą wszystkie zainteresowane jednostki i które uprawnione będą do proponowania odpowiednich rozwiązań. Umawiające się Państwa podejmą ponadto wszystkie możliwe działania zmierzające do skutecznego przyspieszenia funkcjonowania tych organów krajowych.

2. Umawiające się Państwa będą współpracować z właściwymi władzami innego Umawiającego się Państwa, w szczególności umożliwiając im gromadzenie wszelkich informacji potrzebnych w ich działalności dotyczącej studiów, dyplomów i stopni naukowych nadawanych w szkolnictwie wyższym.

3. Każdy organ krajowy będzie rozporządzać niezbędnymi środkami umożliwiającymi zbieranie, przetwarzanie i klasyfikowanie wszelkich informacji użytecznych w jego działalności związanej ze studiami, dyplomami i stopniami naukowymi w szkolnictwie wyższym albo też uzyskiwanie takich informacji w krótkim czasie z odrębnego krajowego ośrodka dokumentacji.

Artykuł 10

1. Tworzy się Komitet Regionalny składający się z przedstawicieli rządów Umawiających się Państw. Przewodzenie jego Sekretariatowi powierza się Dyrektorowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury.

2. Państwa regionu Europy nie będące stronami niniejszej konwencji, które zostały zaproszone do udziału w konferencji dyplomatycznej w sprawie przyjęcia niniejszej konwencji, będą mogły brać udział w posiedzeniach Komitetu Regionalnego.

3. Zadaniem Komitetu Regionalnego jest popieranie stosowania niniejszej konwencji. Komitet będzie otrzymywać i rozpatrywać okresowe sprawozdania, w których Umawiające się Państwa będą przekazywać informacje o postępie bądź trudnościach napotykanym w stosowaniu konwencji, jak również materiały analityczne dotyczące tej konwencji, opracowywane przez Sekretariat. Umawiające się Państwa zobowiązują się przekazywać Komitetowi takie sprawozdania co najmniej raz na dwa lata.

4. W razie potrzeby Komitet Regionalny będzie kierować do Umawiających się Państw zalecenia o charakterze ogólnym lub szczegółowym, dotyczące stosowania niniejszej konwencji.

Artykuł 11

1. Komitet Regionalny wybiera przewodniczącego każdej sesji i uchwała regulamin wewnętrzny. Komitet zbiera się na sesję zwyczajną co najmniej raz na dwa lata. Komitet zbiera się po raz pierwszy po upływie trzech miesięcy od złożenia szóstego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

2. Sekretariat Komitetu Regionalnego przygotowuje porządek dzienny posiedzeń Komitetu zgodnie z instrukcją otrzymaną od Komitetu oraz postanowieniami regu-

laminu wewnętrznego; Sekretariat będzie udzielać organom krajowym pomocy w uzyskiwaniu informacji potrzebnych do ich działalności.

V. Dokumentacja.

Artykuł 12

1. Umawiające się Państwa będą wymieniać informacje i dokumentację, dotyczącą studiów wyższych, świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskiwanych w szkolnictwie wyższym.

2. Będą one dążyć do popierania rozwoju metod i mechanizmów zbierania, przetwarzania, klasyfikacji i rozpowszechniania wszelkich niezbędnych informacji dotyczących uznawania studiów, świadectw, dyplomów i stopni naukowych, uzyskiwanych w szkolnictwie wyższym, biorąc pod uwagę stosowane już metody i mechanizmy oraz informacje zebrane przez krajowe lub subregionalne i międzynarodowe organy, w szczególności przez Organizację Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury.

VI. Współpraca z organizacjami międzynarodowymi.

Artykuł 13

Komitet Regionalny podejmie wszelkie niezbędne środki, aby pozyskać właściwe rządowe i pozarządowe organizacje międzynarodowe do współdziałania w jego wysiłkach zmierzających do zapewnienia jak najpełniejszego stosowania niniejszej konwencji. W szczególności odnosi się to do agencji międzyrządowych, którym powierzono odpowiedzialność za stosowanie subregionalnych konwencji lub porozumień dotyczących uznawania dyplomów i stopni naukowych w Państwach regionu Europy.

VII. Instytucje szkolnictwa wyższego podległe władzy umawiającego się państwa, lecz położone poza jego terytorium.

Artykuł 14

Postanowienia niniejszej konwencji mają zastosowanie do studiów odbywanych we wszystkich instytucjach szkolnictwa wyższego oraz do świadectw, dyplomów i stopni naukowych uzyskanych we wszelkich instytucjach szkolnictwa wyższego podległych władzy Umawiającego się Państwa, nawet w razie gdy znajdują się one poza jego terytorium, pod warunkiem że właściwe władze Umawiającego się Państwa, na którego terytorium znajdują się te instytucje, nie będą miały do tego zastrzeżeń.

VIII. Ratyfikacja, przystąpienie i wejście w życie.

Artykuł 15

Niniejsza konwencja jest otwarta do podpisu i ratyfikacji przez Państwa regionu Europy, zaproszone do udziału w konferencji dyplomatycznej w sprawie przyjęcia niniejszej konwencji, jak również przez Watykan.

Artykuł 16

1. Inne Państwa, które są członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych jednej z agencji wyspecjalizowanych lub Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej albo które są Stronami Statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, mogą uzyskać zgodę na przystąpienie do niniejszej konwencji.

2. Każda prośba w tym celu powinna być skierowana do Dyrektora Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury, który przekaze ją Umawiającym się Państwom co najmniej na trzy miesiące przed posiedzeniem Komitetu Specjalnego, o którym mowa w ustępie 3 niniejszego artykułu.

3. Umawiające się Państwa zbiorą się jako Komitet Specjalny, w skład którego wejdzie po jednym przedstawicielu każdego Umawiającego się Państwa, który będzie specjalnie upoważniony przez jego rząd do rozpatrzenia takiej prośby. Decyzja Komitetu w takiej sprawie wymaga większości dwóch trzecich głosów Umawiających się Państw.

4. Postępowanie takie będzie miało zastosowanie dopiero po ratyfikacji konwencji przez co najmniej dwadzieścia państw, o których mowa w artykule 15.

Artykuł 17

Ratyfikacja lub przystąpienie do niniejszej konwencji nabiorą mocy przez złożenie dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia Dyrektorowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury.

Artykuł 18

Niniejsza konwencja wejdzie w życie po upływie miesiąca od dnia złożenia piątego dokumentu ratyfikacji, lecz wyłącznie w stosunku do państw, które złożyły dokumenty ratyfikacji. W stosunku do każdego innego państwa konwencja wejdzie w życie po upływie jednego miesiąca od dnia złożenia przez to państwo dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

Artykuł 19

1. Umawiające się Państwa mają prawo wypowiedzieć niniejszą konwencję.

2. Wypowiedzenie następuje przez złożenie pisemnego dokumentu wypowiedzenia Dyrektorowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury.

3. Wypowiedzenie nabiera mocy po upływie 12 miesięcy od dnia otrzymania dokumentu wypowiedzenia. Jednakże osoby korzystające z postanowień niniejszej konwencji i odbywające studia na terytorium państwa wypowiadającego konwencję będą mogły zakończyć studia, które rozpoczęły.

Artykuł 20

Dyrektor Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury będzie informować Umawiające się Państwa i inne państwa wspomniane w artykułach 15 i 16 oraz Organizację Narodów Zjednoczonych o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia, o których mowa w artykule 17, oraz o wypowiedzeniach przewidzianych w artykule 19 niniejszej konwencji.

Artykuł 21

Na wniosek Dyrektora Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury niniejsza konwencja zostanie zarejestrowana — zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych — w Sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Na dowód czego niżej wymienieni przedstawiciele, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Paryżu dnia 21 grudnia 1979 r. w językach angielskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym wszystkie cztery teksty mają jednakową moc, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury. Uwierzytelniona kopia zostanie przesłana wszystkim Państwom, o których mowa w artykułach 15 i 16, oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF
STUDIES, DIPLOMAS AND DEGREES CONCERNING HIGHER EDUCATION
IN THE STATES BELONGING TO THE EUROPE REGION

PREAMBLE

The States of the Europe Region, Parties to this Convention,
Recalling that, as the General Conference of Unesco has noted on several occasions in its resolutions concerning European co-operation, "the development of co-operation between nations in the fields of education, science, culture and communication, in accordance with the principles set out in Unesco's Constitution, plays an essential role in the promotion of peace and international understanding",
Conscious of the close relationship that exists between their cultures, despite their diversity of languages and the differences in economic and social systems, and desiring to strengthen their co-operation in the field of education and training in the interests of the well-being and lasting prosperity of their peoples,
Recalling that the States meeting in Helsinki expressed, in the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe (1 August 1975), their intention "to improve access, under mutually acceptable conditions, for students, teachers and scholars of the participating States to each other's educational, cultural and scientific institutions... in particular by... arriving at the mutual recognition of academic degrees and diplomas either through governmental agreements, where necessary, or direct arrangements between universities and other institutions of higher learning and research", and also by "promoting a more exact assessment of the problems of comparison and equivalence of academic degrees and diplomas",
Recalling that, with a view to promoting the attainment of these objectives, most of the Contracting States have already concluded bilateral or sub-regional agreements among themselves concerning the equivalence or recognition of diplomas; but desiring, while pursuing and intensifying their efforts at the bilateral and subregional levels, to extend their co-operation in this field to the whole Europe Region,
Convinced that the great diversity of higher education systems in the Europe Region constitutes an exceptionally rich cultural asset which should be preserved, and desiring to enable all their peoples to benefit fully from this

rich cultural asset by facilitating access by the inhabitants of each Contracting State to the educational resources of the other Contracting States, more especially by authorizing them to continue their education in higher educational institutions in those other States,

Considering that, to authorize admission to further stages of study, the concept of the recognition of studies should be employed, a concept which in a context of social and international mobility, makes it possible to evaluate the level of education reached bearing in mind knowledge acquired, as attested by diplomas and degrees obtained and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities,

Considering that the recognition by all the Contracting States of ... studies, certificates, diplomas and degrees obtained in any one of them is intended to develop the international mobility of persons and the exchange of ideas, knowledge and scientific and technological experience, and that it would be desirable to accept foreign students into establishments of higher education on the understanding that recognition of their studies or diplomas shall at no time confer on them greater rights than those enjoyed by national students,

Noting that this recognition constitutes one of the conditions necessary for:

1. Enabling means of education existing in their territories to be used as effectively as possible,
2. Ensuring that teachers, students, research workers and professional workers have greater mobility,
3. Alleviating the difficulties encountered on their return by persons who have been trained or educated abroad,

Desiring to ensure that studies, certificates, diplomas and degrees are recognized as widely as possible, taking into account the principles of the promotion of lifelong education, the democratization of education, and the adoption and application of an education policy allowing for structural, economic, technological and social changes and suited to the cultural context of each country,

Determined to sanction and organize their future collaboration in these matters by means of a convention which will be the starting point for

concerted dynamic action taken in particular by means of national, bilateral, subregional and multilateral machinery already existing or that may be deemed necessary,

Mindful that the ultimate objective set by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization consists in "preparing an International Convention on the Recognition and the Validity of Degrees, Diplomas and Certificates issued by establishments of Higher Learning and Research in all Countries". Have agreed as follows:

I. DEFINITIONS

Article 1

1. For the purpose of this Convention, the "recognition" of a foreign certificate, diploma or degree of higher education means its acceptance as a valid credential by the competent authorities in a Contracting State and the granting to its holder of rights enjoyed by persons who possess a national certificate, diploma or degree with which the foreign one is assessed as comparable.

Recognition is further defined as follows:

- (a) Recognition of a certificate, diploma or degree with a view to undertaking or pursuing studies at the higher level shall enable the holder to be considered for entry to the higher educational and research institutions of any Contracting State as if he were the holder of a comparable certificate, diploma or degree issued in the Contracting State concerned. Such recognition does not exempt the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with the conditions (other than those relating to the holding of a diploma) which may be required for admission to the higher educational or research institution concerned of the receiving State.
- (b) Recognition of a foreign certificate, diploma or degree with a view to the practice of a profession is recognition of the professional preparation of the holder for the practice of the profession concerned, without prejudice, however, to the legal and professional rules or procedures in force in the Contracting States concerned. Such recognition does not exempt.

the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with any other conditions for the practice of the profession concerned which may be laid down by the competent governmental or professional authorities.

- (c) Recognition of a certificate, diploma or degree should not, however, entitle the holder to more rights in another Contracting State than he would enjoy in the country in which the certificate, diploma or degree was awarded.

2. For the purposes of this Convention, "partial studies" means periods of study or training which while not constituting a complete course are such that they add significantly to the acquisition of knowledge or skills.

II. AIMS

Article 2

1. The Contracting States intend to contribute through their joint action both to the promotion of the active co-operation of all the countries of the Europe Region in the cause of peace and international understanding, and to the development of more effective collaboration with other Member States of Unesco with regard to a better use of their educational, technological and scientific potential.

2. The Contracting States solemnly declare their firm resolve to co-operate closely within the framework of their legislation and constitutional structures, as well as within the framework of existing inter-governmental agreements, with a view to:

- (a) Enabling, in the interest of the Contracting States, and consistent with their general policy for educational provision and administrative procedures, the best use of their available education and research resources, and for this purpose:

- (i) to make their higher educational institutions as widely accessible as possible to students or researchers from any of the Contracting States;
- (ii) to recognize the studies, certificates, diplomas and degrees of such persons;
- (iii) to examine the possibility of elaborating and adopting similar terminology and evaluation criteria which would facilitate the application of a system which will ensure

the comparability of credits, subjects of study and certificates, diplomas and degrees;

- (iv) to adopt a dynamic approach in matters of admission to further stages of study, bearing in mind knowledge acquired, as attested by certificates, diplomas and degrees, and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities;
 - (v) to adopt flexible criteria for the evaluation of partial studies, based on the educational level reached and on the content of the courses taken, bearing in mind the interdisciplinary character of knowledge at the higher educational level;
 - (vi) to improve the system for the exchange of information regarding the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees;
- (b). Constantly improving curricula in the Contracting States and methods of planning and promoting higher education, on the basis of not only the requirements for economic, social and cultural development, the policies of each country and also the objectives that are set out in the recommendations made by the competent organs of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization concerning the continuous improvement of the quality of education, the promotion of lifelong education and the democratization of education, but also the aims of the full development of the human personality and of understanding, tolerance and friendship among nations and in general all aims concerning human rights assigned to education by the Universal Declaration of Human Rights and the United Nations International Covenants on Human Rights and the Unesco Convention Against Discrimination in Education.
- (c) Promoting regional and world-wide co-operation for the solution of the "problems of comparison and equivalence between academic degrees and diplomas"... as well as for recognition of studies and academic diplomas.

3. The Contracting States agree to take all feasible steps at the national, bilateral and multilateral levels, in particular by means of bilateral, subregional, regional or other agreements, arrangements between universities or other higher educational institutions and arrangements with the competent national or international organizations and other bodies, with a view to the progressive attainment by the competent authorities concerned of the goals defined in the present article.

III. UNDERTAKINGS FOR IMMEDIATE APPLICATION

Article 3

1. The Contracting States in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition, as defined in Article 1, paragraph 1 to secondary school leaving certificates and other diplomas issued in the other Contracting States that grant access to higher education with a view to enabling the holders to undertake studies in institutions of higher education situated in the respective territories of the Contracting States.

2. Without prejudice to the provisions of Article 1, paragraph 1(a), however, admission to a given higher educational institution may also be dependent upon the availability of places and the qualifications concerning linguistic knowledge required in order profitably to undertake the studies in question.

Article 4

1. The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to:

- (a) give recognition as defined in Article 1, paragraph 1 to certificates, diplomas and degrees with a view to enabling the holders to pursue advanced studies and training and undertake research in their institutions of higher education;

- (b) define, so far as possible, the procedure applicable to the recognition, for the purpose of the pursuit of studies, of the partial studies pursued in higher educational institutions situated in the other Contracting States.

2. The provisions of Article 3, paragraph 2 above shall apply to the cases covered by this article.

Article 5

The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition to the certificates, diplomas or degrees issued by the competent authorities of the other Contracting States for the purpose of practising a profession within the meaning of Article 1, paragraph 1(b).

Article 6

Where admission to educational institutions in the territory of a Contracting State is outside the control of that State, it shall transmit the text of the Convention to the institutions concerned and use its best endeavours to obtain the acceptance by the latter of the principles stated in Sections II and III of the Convention.

Article 7

1. Considering that recognition refers to the studies followed and the certificates, diplomas or degrees obtained from institutions approved by the competent authorities concerned in the Contracting State in which the certificates, diplomas, or degrees were obtained, any person, of whatever nationality or political or legal status, who has followed such studies and obtained such certificates, diplomas or degrees shall be eligible for consideration to benefit from the provisions of Articles 3, 4 and 5.
2. Any national of a Contracting State who has obtained in the territory of a non-Contracting State one or more certificates, diplomas or degrees comparable to those defined in Articles 3, 4 and 5 may avail himself of those provisions which are applicable, on condition that his certificates, diplomas or degrees have been recognized in his home country and in the country in which he wishes to continue his studies.

IV. MACHINERY FOR IMPLEMENTATION

Article 8

The Contracting States shall undertake to work for the attainment of the objectives defined in Article 2 and shall make their best efforts to ensure that the undertakings set forth in Articles 3, 4, 5 and 6 above are put into effect by means of:

- (a) national bodies;
- (b) the Regional Committee defined in Article 10;
- (c) bilateral or subregional bodies.

Article 9

1. The Contracting States recognize that the attainment of the goals and the execution of the undertakings defined in this Convention will require, at the national level, close co-operation and co-ordination of the efforts of a great variety of national authorities, whether governmental or non-governmental, particularly universities, validating bodies and other educational institutions. They therefore agree to entrust the study of the problems involved in the application of this Convention to appropriate national bodies, with which all the sectors concerned will be associated and which will be empowered to propose appropriate solutions. The Contracting States will furthermore take all feasible measures required to speed up the effective functioning of these national bodies.

2. The Contracting States shall co-operate with the competent authorities of another Contracting State especially by enabling them to collect all information of use to them in their activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education.

3. Every national body shall have at its disposal the necessary means to enable it either to collect, process and file all information of use to it in its activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education, or to obtain the information it requires in this connection at short notice from a separate national documentation centre.

Article 10

1. A regional committee composed of representatives of the governments of the Contracting States is hereby set up. Its Secretariat is entrusted to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. Non-Contracting States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention shall be able to participate in the meetings of the Regional Committee.

3. The function of the Regional Committee shall be to promote the application of this Convention. It shall receive and examine the periodic reports which the Contracting States shall communicate to it on the progress made and the obstacles encountered by them in the application of the Convention and also the studies carried out by its Secretariat on the said Convention. The Contracting States undertake to submit a report to the Committee at least once every two years.

4. The Regional Committee shall, where appropriate, address to the Contracting States recommendations of a general or individual character concerning the application of this Convention.

Article 11

1. The Regional Committee shall elect its Chairman for each session and adopt its Rules of Procedure. It shall meet in ordinary session at least every two years. The Committee shall meet for the first time three months after the sixth instrument of ratification or accession has been deposited.

2. The Secretariat of the Regional Committee shall prepare the agenda for the meetings of the Committee, in accordance with the instructions it receives from the Committee and the provisions of the Rules of Procedure. It shall help national bodies to obtain the information needed by them in their activities.

V. DOCUMENTATION

Article 12

1. The Contracting States shall engage in exchanges of information and documentation pertaining to studies, certificates, diplomas and degrees in higher education.

2. They shall endeavour to promote the development of methods and machinery for collecting, processing, classifying and disseminating all the necessary information pertaining to the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees in higher education, taking into account existing methods and machinery as well as information collected

by national, regional, subregional and international bodies, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

VI. CO-OPERATION WITH INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 13

The Regional Committee shall make all the appropriate arrangements for associating with its efforts, for the purpose of ensuring that this Convention is applied as fully as possible, the competent international governmental and non-governmental organizations. This applies particularly to the intergovernmental institutions and agencies vested with responsibility for the application of subregional conventions or agreements concerning the recognition of diplomas and degrees in the States belonging to the Europe Region.

VII. INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION UNDER THE AUTHORITY OF A CONTRACTING STATE BUT SITUATED OUTSIDE ITS TERRITORY

Article 14

The provisions of this Convention shall apply to studies pursued at, and to certificates, diplomas and degrees obtained from, any institution of higher education under the authority of a Contracting State, even when this institution is situated outside its territory, provided that the competent authorities in the Contracting State in which the institution is situated have no objections.

VIII. RATIFICATION, ACCESSION AND ENTRY INTO FORCE

Article 15

This Convention shall be open for signature and ratification by the States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention as well as by the Holy See.

Article 16

1. Other States which are members of the United Nations, of one of the Specialized Agencies or of the International Atomic Energy Agency or which are Parties to the Statute of the International Court of Justice may be authorized to accede to this Convention.

Any request to this effect shall be communicated to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization who shall transmit it to the Contracting States at least three months before the meeting of the ad hoc committee referred to in paragraph 3 of this article.

3. The Contracting States shall meet as an ad hoc committee comprising one representative for each Contracting State, with an express mandate from his government to consider such a request. In such cases, the decision of the committee shall require a two-thirds majority of the Contracting States.

4. This procedure shall apply only when the Convention has been ratified by at least 20 of the States referred to in Article 15.

Article 17

Ratification of this Convention or accession to it shall be effected by depositing an instrument of ratification or accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Article 18

This Convention shall enter into force one month after the fifth instrument of ratification has been deposited, but solely with respect to the States which have deposited their instruments of ratification. It shall enter into force for each other State one month after that State has deposited its instrument of ratification or accession.

Article 19

1. The Contracting States shall have the right to denounce this Convention.

2. The denunciation shall be signified by an instrument in writing deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The denunciation shall take effect twelve months after the instrument of denunciation has been received. However, persons having benefited from the provisions of this Convention who may be pursuing studies in the territory of the State denouncing the Convention will be able to complete the course of studies they have begun.

Article 20

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the Contracting States and

the other States mentioned in Articles 15 and 16 and also the United Nations of the deposit of all the instruments of ratification or accession referred to in Article 17 and the denunciations provided for in Article 19 of this Convention.

Article 21

In conformity with Article 102 of the United Nations Charter, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned representatives, being duly authorized, have signed this Convention.

Done at Paris, this 21st day of December 1979, in the English, French, Russian and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. A certified copy shall be sent to all the States referred to in Articles 15 and 16 and to the United Nations.

CONVENTION SUR LA RECONNAISSANCE DES ETUDES
ET DES DIPLOMES RELATIFS A L'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR
DANS LES ETATS DE LA REGION EUROPE

PREAMBULE

Les Etats appartenant à la région Europe, Parties à la présente Convention, Rappelant que, comme l'a constaté à diverses reprises la Conférence générale de l'Unesco dans ses résolutions relatives à la coopération européenne, "le développement de la coopération entre les nations dans les domaines de l'éducation, de la science, de la culture et de l'information conformément aux principes de l'Acte constitutif de l'Unesco, joue un rôle essentiel dans l'oeuvre de paix et de compréhension internationale",

Conscients des rapports étroits existant entre leurs cultures malgré la diversité des langues et les différences des régimes économiques et sociaux et désireux de renforcer leur coopération dans le domaine de l'éducation et de la formation dans l'intérêt du bien-être et de la prospérité permanente de leurs peuples,

Rappelant que les Etats réunis à Helsinki ont, dans l'Acte final de la Conférence pour la sécurité et la coopération en Europe du 1er août 1975, exprimé leur intention "d'améliorer dans des conditions mutuellement acceptables, l'accès aux établissements d'enseignement, ainsi qu'aux institutions culturelles et scientifiques, des étudiants, des enseignants et des hommes de science des Etats participants, ... notamment..., en parvenant à la reconnaissance mutuelle des grades et diplômes universitaires soit, si nécessaire, par voie d'accords entre gouvernements, soit par voie d'arrangements directs entre les universités et autres institutions d'enseignement supérieur et de recherche" et "en favorisant une évaluation plus exacte des problèmes relatifs à la comparaison et à l'équivalence des grades et des diplômes universitaires",

Rappelant que la plupart des Etats contractants ont déjà, en vue de promouvoir la réalisation de ces objectifs, conclu entre eux des accords bilatéraux ou sous-régionaux portant notamment sur l'équivalence ou la reconnaissance des diplômes ; mais désireux, tout en poursuivant et en intensifiant leurs efforts sur les plans bilatéral et sous-régional, d'étendre leur coopération dans ce domaine à l'ensemble de la région Europe,

Convaincus que la grande diversité des systèmes d'enseignement supérieur existant dans la région Europe constitue une richesse culturelle exceptionnelle qu'il convient de sauvegarder, et désireux de permettre à l'ensemble de leurs populations de bénéficier pleinement de cette richesse culturelle en facilitant aux habitants de chaque Etat contractant l'accès aux ressources d'éducation des autres Etats contractants et notamment en les autorisant à poursuivre leur formation dans les établissements d'enseignement supérieur de ces autres Etats,

Considérant qu'il convient de recourir, pour autoriser l'admission aux étapes d'études ultérieures, à la conception de la reconnaissance des études qui, dans une perspective de mobilité tant sociale qu'internationale, permet d'évaluer le niveau de formation atteint en tenant compte des connaissances attestées par les diplômes obtenus, ainsi que de toute autre compétence individuelle appropriée dans la mesure où celle-ci peut être jugée valable par les autorités compétentes,

Considérant que la reconnaissance par l'ensemble des Etats contractants des études faites et des diplômes obtenus dans l'un quelconque d'entre eux a pour but d'intensifier la mobilité internationale des personnes et les échanges d'idées, de connaissances et d'expériences scientifiques et technologiques, et qu'il est souhaitable d'accueillir les étudiants étrangers dans les établissements d'enseignement supérieur, étant entendu que la reconnaissance de leurs études ou diplômes ne pourra leur conférer plus de droits qu'aux étudiants nationaux,

Constatant que cette reconnaissance constitue l'une des conditions nécessaires en vue :

1. de permettre la meilleure utilisation possible des moyens de formation et d'éducation existant sur leurs territoires,
2. d'assurer une plus grande mobilité des enseignants, des étudiants, des chercheurs et des professionnels,
3. de pallier les difficultés que rencontrent lors de leur retour dans leurs pays d'origine les personnes ayant reçu une formation ou une éducation à l'étranger,

Désireux d'assurer la plus large reconnaissance possible des études et des diplômes en tenant compte des principes qui concernent la promotion de l'éducation permanente, la démocratisation de l'enseignement, l'adoption et l'application d'une politique de l'éducation adaptée aux transformations structurales, économiques et techniques, aux changements sociaux et aux contextes culturels de chaque pays,

Résolus à consacrer et à organiser leur collaboration future dans ces domaines par la voie d'une convention qui constituera le point de départ d'une action dynamique concertée, menée notamment par le moyen de mécanismes nationaux, bilatéraux, sous-régionaux et multilatéraux existant déjà ou dont la création apparaîtrait nécessaire,

Rappelant que l'objectif final que la Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture s'est fixé, consiste dans "l'élaboration d'une convention internationale sur la reconnaissance et la validité des titres, grades et diplômes délivrés par les établissements d'enseignement supérieur et de recherche dans tous les pays",

Sont convenus de ce qui suit :

I. DEFINITIONS

Article premier

1. Aux fins de la présente Convention, on entend par "reconnaissance" d'un diplôme, titre ou grade de l'enseignement supérieur obtenu à l'étranger, son acceptation par les autorités compétentes d'un Etat contractant, comme attestation valable, et l'octroi à son titulaire de droits dont bénéficient les personnes justifiant d'un diplôme, titre ou grade national par rapport auquel le diplôme, titre ou grade étranger est apprécié.

A cet égard, la reconnaissance a la signification suivante :

(a) La reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade en vue d'entreprendre ou de poursuivre des études de niveau supérieur permettra que la candidature du titulaire intéressé soit prise en considération en vue de son admission dans les institutions d'enseignement supérieur et de recherche de tout Etat contractant comme s'il était titulaire du diplôme, titre ou grade comparable obtenu dans l'Etat contractant intéressé. Cette reconnaissance n'a pas pour effet de dispenser le titulaire du diplôme, titre ou grade étranger de satisfaire aux conditions (autres que celles relatives à la détention d'un diplôme) qui pourraient être exigées pour l'admission dans l'établissement d'enseignement supérieur ou de recherche concerné de l'Etat d'accueil.

(b) La reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade étranger pour l'exercice d'une activité professionnelle constitue la reconnaissance de la préparation professionnelle exigée pour l'exercice de la profession dont il s'agit, sans préjudice, cependant, des règles juridiques et professionnelles et des procédures en vigueur dans les Etats contractants concernés. Cette reconnaissance n'a pas pour effet de dispenser le titulaire du diplôme, titre ou grade étranger de satisfaire aux autres conditions qui ont pu être prescrites par les autorités gouvernementales ou professionnelles compétentes pour l'exercice de l'activité professionnelle dont il s'agit.

(c) Cependant, la reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade, ne devra pas conférer à son titulaire dans un autre Etat contractant des droits supérieurs à ceux dont il bénéficierait dans le pays où ce diplôme, titre ou grade lui a été conféré.

2. Aux fins de la présente Convention, on entend par "études partielles" les périodes d'études ou de formation qui, sans constituer un cycle complet, sont de nature à apporter un complément notable en matière d'acquisition de connaissances ou de compétences.

II. OBJECTIFS

Article 2

1. Les Etats contractants entendent contribuer, par leur action commune, tant à promouvoir la coopération active de toutes les nations de la région Europe pour une oeuvre de paix et de compréhension internationale, qu'à rendre plus efficace leur collaboration avec les autres Etats membres de l'Unesco en ce qui concerne une meilleure utilisation de leur potentiel éducatif, technologique et scientifique.

2. Les Etats contractants affirment solennellement leur ferme résolution de coopérer étroitement, dans le cadre de leurs législations et de leurs structures constitutionnelles, ainsi que dans le cadre des accords intergouvernementaux en vigueur, en vue de :

(a) permettre, dans l'intérêt de tous les Etats contractants, d'utiliser au mieux et dans toute la mesure compatible avec leurs politiques générales d'enseignement et leurs procédures administratives, leurs ressources disponibles en matière de formation et de recherche, et à cette fin :

- (i) d'ouvrir aussi largement que possible l'accès de leurs établissements d'enseignement supérieur aux étudiants ou chercheurs en provenance de l'un quelconque des Etats contractants ;
- (ii) de reconnaître les études et diplômes de ces personnes ;
- (iii) d'examiner la possibilité d'élaborer et d'adopter une terminologie et des critères d'évaluation similaires qui faciliteraient l'application d'un système propre à assurer la comparabilité des unités de valeur, des matières d'études et des diplômes ;
- (iv) d'adopter, aux fins d'admission aux étapes d'études ultérieures, une conception dynamique qui tiendrait compte des connaissances attestées par les diplômes obtenus, ainsi que de toute autre compétence individuelle appropriée dans la mesure où celle-ci peut être jugée valable par les autorités compétentes ;
- (v) d'adopter, aux fins d'évaluation des études partielles, des critères souples, fondés sur le niveau de formation atteint et sur le contenu des programmes suivis, et tenant compte du caractère interdisciplinaire des connaissances au niveau de l'enseignement supérieur ;
- (vi) de perfectionner le système d'échanges d'information concernant la reconnaissance des études et des diplômes ;

(b) réaliser dans les Etats contractants une amélioration continue des programmes d'études ainsi que des méthodes de planification et de promotion des enseignements supérieurs tenant compte des impératifs du développement économique, social et culturel, des politiques de chaque pays et également des objectifs qui figurent dans les recommandations formulées par les organes compétents de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture en ce qui concerne l'amélioration continue de la qualité de l'enseignement, la promotion de l'éducation permanente et la démocratisation de l'éducation ainsi que des buts d'épanouissement de la personnalité humaine et de compréhension, de tolérance et d'amitié entre nations et en général de tous les buts relatifs aux droits de l'homme assignés à l'éducation par la Déclaration universelle des droits de l'homme, les Pactes internationaux relatifs aux droits de l'homme adoptés par l'Organisation des Nations Unies, et la Convention de l'Organisation des

Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, concernant la lutte contre la discrimination dans le domaine de l'enseignement ;

(c) promouvoir la coopération régionale et mondiale pour la solution des "problèmes de comparaison et d'équivalence entre grades et diplômes universitaires" ainsi que pour la reconnaissance des études et des qualifications académiques.

3. Les Etats contractants conviennent de prendre toutes les mesures possibles sur les plans national, bilatéral, multilatéral et notamment par le moyen d'accords bilatéraux, sous-régionaux, régionaux ou autres, ainsi que par la voie d'arrangements entre universités ou autres établissements d'enseignement supérieur et par voie d'arrangements avec les organisations et organismes nationaux ou internationaux compétents, afin que les autorités concernées puissent atteindre progressivement les objectifs définis au présent article.

III. ENGAGEMENTS D'APPLICATION IMMEDIATE

Article 3

1. Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à reconnaître, conformément à la définition de la reconnaissance figurant à l'article 1, paragraphe 1, les diplômes de fin d'études secondaires et les autres titres donnant accès à l'enseignement supérieur délivrés dans les autres Etats contractants en vue de permettre aux détenteurs de ces diplômes et titres d'entreprendre des études dans des institutions d'enseignement supérieur situées sur le territoire de ces Etats contractants.

2. Toutefois, et sans préjudice des dispositions de l'article 1, paragraphe 1 (a), l'admission dans un établissement d'enseignement supérieur pourra être subordonnée à l'existence de capacités d'accueil ainsi qu'aux conditions concernant les connaissances linguistiques requises pour entreprendre avec profit les études considérées.

Article 4

1. Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à :

(a) reconnaître, conformément à la définition de la reconnaissance figurant à l'article 1, paragraphe 1, les certificats, diplômes et titres en vue de permettre aux titulaires de ces titres de poursuivre des études, de recevoir une formation ou d'entreprendre des recherches dans leurs établissements d'enseignement supérieur ;

(b) définir, autant que possible, les modalités suivant lesquelles pourraient être reconnues, aux fins de la poursuite des études, les études partielles effectuées dans les établissements d'enseignement supérieur situés dans les autres Etats contractants.

2. Les dispositions du paragraphe 2 de l'article 3 ci-dessus sont applicables aux cas prévus par le présent article.

Article 5

Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à rendre effective la reconnaissance, en vue de l'exercice d'une profession, au sens de l'article 1, paragraphe 1 (b) ci-dessus, des diplômes, titres ou grades d'enseignement supérieur conférés par les autorités compétentes des autres Etats contractants.

Article 6

Dans le cas où l'admission dans des établissements d'enseignement situés sur le territoire d'un Etat contractant ne relève pas de l'autorité de cet Etat, il transmettra le texte de la Convention aux établissements intéressés et fera tout son possible pour obtenir que ces derniers acceptent les principes énoncés aux sections II et III de la Convention.

Article 7

1. Considérant que la reconnaissance porte sur les études dispensées et les diplômes, titres ou grades décernés dans les établissements agréés par les autorités compétentes du pays où le diplôme, titre ou grade a été décerné, le bénéfice des articles 3, 4 et 5 ci-dessus peut être acquis à toute personne qui a suivi ces études ou obtenu ces diplômes, titres ou grades, quels que soient la nationalité ou le statut politique ou juridique de l'intéressé.

2. Tout ressortissant d'un Etat contractant qui a obtenu sur le territoire d'un Etat non contractant un ou plusieurs diplômes, titres ou grades similaires à ceux qui sont définis aux articles 3, 4 et 5 ci-dessus peut se prévaloir de celles de ces dispositions qui sont applicables, à condition que ses diplômes, titres ou grades aient été reconnus dans son pays d'origine, et dans le pays dans lequel le ressortissant souhaite continuer ses études.

IV. MECANISMES DE MISE EN OEUVRE

Article 8

Les Etats contractants s'engagent à agir en vue de la réalisation des objectifs définis à l'article 2 et s'emploieront de leur mieux à assurer l'exécution des engagements prévus aux articles 3, 4, 5 et 6 qui précèdent, au moyen :

- (a) d'organismes nationaux ;
- (b) du Comité régional défini à l'article 10 ci-après ;
- (c) d'organismes bilatéraux ou sous-régionaux.

Article 9

1. Les Etats contractants reconnaissent que la réalisation des objectifs et l'exécution des engagements définis à la présente Convention exigent, sur le plan national, une coopération et une coordination étroites des efforts d'autorités nationales très diverses, gouvernementales ou non gouvernementales, notamment les universités, les organismes de validation et autres institutions éducatives. Ils s'engagent en conséquence à confier l'étude des questions relatives à l'application de la présente Convention à des organismes nationaux appropriés auxquels tous les secteurs intéressés seront associés et qui seront habilités à proposer les solutions adéquates. Les Etats contractants s'engagent en outre à prendre toutes mesures en leur pouvoir pour accélérer de façon efficace le fonctionnement de ces organismes nationaux.

2. Les Etats contractants coopèrent avec les autorités compétentes d'un autre Etat contractant, notamment en leur permettant de réunir toutes informations utiles à leurs activités concernant les études, titres et grades d'enseignement supérieur.

3. Tout organisme national devra disposer des moyens nécessaires pour lui permettre soit de recueillir, d'analyser et de classer lui-même toutes informations utiles à ses activités concernant les études et diplômes de l'enseignement supérieur, soit d'obtenir dans les plus brefs délais, d'un centre national de documentation distinct, les renseignements dont il pourrait avoir besoin dans ce domaine.

Article 10

1. Il est institué un Comité régional composé des représentants des gouvernements des pays contractants. Son secrétariat est confié au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

2. Les Etats non contractants de la région Europe invités à participer à la Conférence diplomatique chargée d'adopter la présente Convention pourront prendre part aux réunions du Comité régional.

3. Le Comité régional a pour mission de suivre l'application de la présente Convention. Il reçoit et examine les rapports périodiques que les Etats lui communiquent sur les progrès réalisés et les obstacles rencontrés par eux dans l'application de la Convention, ainsi que les études établies par son secrétariat sur ladite Convention. Les Etats contractants s'engagent à soumettre un rapport au Comité au moins une fois tous les deux ans.

4. Le Comité régional adresse, le cas échéant, aux Etats Parties à la Convention des recommandations de caractère général ou individuel pour l'application de ladite Convention.

Article 11

1. Le Comité régional élit pour chacune de ses sessions son Président et adopte son Règlement intérieur. Il se réunit en session ordinaire au moins une fois tous les deux ans. Le Comité se réunira pour la première fois trois mois après le dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion.

2. Le secrétariat du Comité régional prépare l'ordre du jour des réunions du Comité, conformément aux directives qu'il en reçoit et aux dispositions du Règlement intérieur. Il aide les organes nationaux à obtenir les renseignements dont ils ont besoin dans le cadre de leurs activités.

V. DOCUMENTATION

Article 12

1. Les Etats contractants procéderont entre eux à des échanges d'information et de documentation relatives aux études et diplômes de l'enseignement supérieur.
2. Ils s'efforceront de promouvoir le développement des méthodes et mécanismes permettant de collecter, d'analyser, de classer et de diffuser les informations utiles, relatives à la reconnaissance des études, diplômes et grades de l'enseignement supérieur, en tenant compte des méthodes et mécanismes utilisés et des informations réunies par les organismes nationaux, sous-régionaux, régionaux et internationaux, et notamment par l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

VI. COOPERATION AVEC LES ORGANISATIONS INTERNATIONALES

Article 13

Le Comité régional prend toutes dispositions utiles pour associer à ses efforts, visant à assurer la meilleure application possible de la présente Convention, les organisations internationales gouvernementales et non gouvernementales compétentes. Ceci s'applique particulièrement aux institutions et organismes intergouvernementaux investis de responsabilités dans l'application des conventions ou accords sous-régionaux portant sur la reconnaissance des diplômes dans des Etats appartenant à la région Europe.

VII. ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR SOUMIS A L'AUTORITE
D'UN ETAT CONTRACTANT MAIS SITUES EN DEHORS DE SON TERRITOIREArticle 14

Les dispositions de la présente Convention s'appliqueront aux études poursuivies, aux diplômes ou grades obtenus dans tout établissement d'enseignement supérieur soumis à l'autorité d'un Etat contractant alors même que cet établissement serait situé en dehors de son territoire, pourvu que les autorités compétentes de l'Etat contractant dans lequel cet établissement est situé n'aient pas d'objection.

VIII. RATIFICATION, ADHESION, ENTREE EN VIGUEUR

Article 15

La présente Convention est ouverte à la signature et à la ratification des Etats appartenant à la région Europe invités à participer à la Conférence diplomatique chargée d'adopter la présente Convention, ainsi que du Saint-Siège.

Article 16

1. D'autres Etats, membres de l'Organisation des Nations Unies, de l'une des institutions spécialisées ou de l'Agence internationale de l'énergie atomique ou Parties au statut de la Cour internationale de justice, pourront être autorisés à adhérer à cette Convention.
2. Toute demande dans ce sens devra être communiquée au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture qui la transmettra aux Etats contractants trois mois au moins avant la réunion du Comité ad hoc prévu au paragraphe 3 du présent article.
3. Les Etats contractants se réuniront en Comité ad hoc composé d'un représentant par Etat contractant muni à cet effet d'un mandat exprès de son gouvernement pour se prononcer sur cette demande. La décision à prendre en pareil cas devra réunir la majorité des deux tiers des Etats contractants.
4. Cette procédure ne pourra être appliquée que lorsque la Convention aura été ratifiée par au moins vingt des Etats visés à l'article 15.

Article 17

La ratification de la présente Convention ou l'adhésion à celle-ci s'effectue par le dépôt d'un instrument de ratification ou d'adhésion auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

Article 18

La présente Convention entrera en vigueur un mois après le dépôt du cinquième instrument de ratification mais uniquement à l'égard des Etats qui auront déposé leurs instruments de ratification. Elle entrera en vigueur, pour chaque autre Etat, un mois après le dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion.

Article 19

1. Les Etats contractants ont la faculté de dénoncer la présente Convention.
2. La dénonciation est notifiée par un instrument écrit déposé auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.
3. La dénonciation prend effet douze mois après la réception de l'instrument de dénonciation. Toutefois, les personnes ayant bénéficié du dispositif de la présente Convention, qui seraient en cours d'études sur le territoire d'un Etat contractant qui dénonce la Convention, pourront achever le cycle d'études commencé.

Article 20

Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture informera les Etats contractants et les autres Etats mentionnés aux articles 15 et 16 ci-dessus, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification ou d'adhésion visés à l'article 17 ainsi que des dénonciations prévues à l'article 19 de la présente Convention.

Article 21

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

EN FOI DE QUOI, les représentants soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

Fait à Paris, ce 21 décembre 1979 en anglais, espagnol, français et russe, les quatre textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture et dont une copie certifiée conforme sera remise à tous les Etats visés aux articles 15 et 16 ainsi qu'à l'Organisation des Nations Unies.